

ВАРАҚАИ ИТТИЛООТӢ

Чаласаи панҷуми Гурӯҳи кории Осиёи Марказӣ оид ба пешбурди содироти маҳсулоти кишоварзӣ аз Осиёи Марказӣ

Аз 21 то 22 июни соли 2021 дар шаҳри Алма-Ато, Ҷумҳурии Қазоқистон, мулоқоти панҷуми гурӯҳҳои кории минтақавӣ аз Тоҷикистон, Ўзбекистон, Қирғизистон ва Қазоқистон барои муҳокимаи нақшаҳои ҳамкории минбаъда ва коркарди мавқеияти мувофиқатшуда оид ба пешбурди стандартҳои тичоратии сифат/намуди молӣ, бехатарии маҳсулоти кишоварзӣ, афзоиши рақобатпазирии минтақа ва пешбурди содирот баргузур гардид.

Иштирокчиёни Гурӯҳи кории Осиёи Марказӣ (ГКОМ) бо ҳам натиҷаҳои кори дар солҳои 2020-2021 анҷомшударо ҷамъбаст намуда, масъалаҳои зерини афзалиятнокро мавриди баррасӣ қарор доданд: ворид намудани ислохот ба Стандартҳои амалкунандаи Комиссияи Аврупои иқтисодии СММ бо дарназардошти маҳсулоти содиршаванда аз Минтақа, таҳияи маводи тавзеҳӣ оид ба маҳсулоти тару тоза ва хушкӣ кишоварзӣ, таҳияи коркарди стратегияҳо ва нақшаҳои тадбирҳои муштарак оид ба густариши дониш дар соҳаи Стандартҳои Комиссияи Аврупои иқтисодии СММ ва бехатарии маҳсулот (аз он ҷумла *GlobalG.A.P*) дар байни истеҳсолкунандагон, коркардкунандагон ва содиркунандагон.

Бо дарназардошти он, ки пешбурди нишонаҳои ҷуғрофӣ (GI) метавонист обрӯву эътибори маҳсулоти кишоварзии Осиёи Марказӣ ва инчунин кишварҳоро дар бозорҳои хориҷӣ беҳтар намояд, ҳамчунин масъалаҳои татбиқ намудани беҳтарин амалияҳои байналмилалӣ оид ба мушаххаскунӣ ва нишонагузори маҳсулоти кишоварзии минтақавӣ (GI) мавриди баррасӣ ва мувофиқат қарор гирифтанд. Маҷмуи тадбирҳои маркетингӣ ба пешбурди гурӯҳи молҳои, ки сифати онҳо бо маҳалли истеҳсоли онҳо, таркибу омезиши беҳамтои захираҳои маҳаллии табиӣ ва арзишҳои фарҳангии худудҳои истеҳсоли муайян карда мешавад, равона гардида буд.

Фаъолияти ГКОМ мувофиқат кардани чандин тарзу равишҳои пешбурди маҳсулотро дар соҳаҳои зерин дар бар мегирифт:

- таъмини мутобиқати маҳсулоти кишоварзӣ бо стандартҳо оид ба фурӯш ва назорати сифати молӣ;
- таъмини мутобиқати маҳсулоти кишоварзӣ бо стандартҳои бехатарии маҳсулот;
- татбиқ намудани беҳтарин амалияи байналмилалӣ мушаххаскунӣ маҳсулоти кишоварзии истеҳсолшаванда, ки имкон медиҳад шиносии маҳсулот ва обрӯву эътибори кишварҳои иштироккунанда дар бозорҳои берунӣ боло бурда шавад.

Дар кори Гурӯҳи кории минтақавӣ намоёндогони мақомоти давлатии зерин иштирок намуданд: мақомоти стандартикунонӣ, агентҳои содирот, вазоратҳои иқтисодӣ ва кишоварзии Тоҷикистон, Қирғизистон, Ўзбекистон ва Қазоқистон, бизнес-ассотсиатсияҳо ва намоёндогони бахши хусусӣ (истеҳсолкунандагон, коркардкунандагон ва содиркунандагон маҳсулоти кишоварзии минтақаи Осиёи Марказӣ).

Мулоқоти мақдур тавассути консорсиуми “CANDY V”, ки роҳбарияти онро созмони австриягии **Hilfswerk International** бар уҳда дорад, дар доираи лоиҳаи «Ҳамгирони минтақавӣ ва афзоиши тавоноии ниҳонӣ ҷиҳати боло бурдани рақобатпазирии корхонаҳои майда, хурд ва миёна дар тичорати кишоварзӣ ва мусоидат ба савдо дар Осиёи Марказӣ», ки аз ҷониби барномаи **Иттиҳоди Аврупо «Осиёи Марказӣ - Инвест V»** ва Агентии рушди Австрия ҳамроҳ бо Лоиҳаи минтақавии Барномаи рушди СММ “Мусоидат ба Савдо дар Осиёи Марказӣ”, ки аз ҷониби Ҳукумати Финляндия маблағгузорӣ мешавад, ташкил карда шуд.

Ҷиҳати дарёфти иттилооти иловагӣ, лутфан, ба сардори намоёндогии **Hilfswerk International дар Осиёи Марказӣ Умед Асланов бо суроғаи электронии: aslanov@hilfswerk.tj муроҷиат фармоед.**

Лоиҳа амалӣ мегардад:

Суроға: к. Бохтар 37/1,
хучраи 907, Маркази Тичорат
“Бохтар”, 734025
Душанбе, Тоҷикистон
Тел: (+992) 372 24 49 08
aslanov@hilfswerk.tj
www.hilfswerk.tj

Лоиҳа аз тарафи Иттиҳоди
Аврупо маблағгузорӣ карда
мешавад.

Намоёндогии Иттиҳоди Аврупо дар Ҷумҳурии
Тоҷикистон

Суроға: к. Адхамов, хонаи 74
734013 Душанбе, Ҷумҳурии Тоҷикистон
тел: (+992 37) 221 74 07, 227 10 24
Факс: (+992 37) 221 43 21
Delegation-Tajikistan-Pic@ceas.europa.eu

Иттиҳоди Аврупо аз 27 мамалики узв иборат аст, ки онон қарор доданд тадриҷан дониш, захира, ва тақдирӣ хешро пайванданд. Ҳамроҳ таи 60 соли васеъшавӣ онҳо минтақаи устувор, демократӣ ва руштии бардавомро бунёд намуда, ҳамзамон гуногунияти фарҳангӣ, арзи таҳаммул ва кафолати озодии шахсиро нигоҳ доштанд. Иттиҳоди Аврупо омода аст муваффақиятҳо ва арзишҳои хешро бо мамалик ва қавмиётҳои берун аз сарҳадоти хеш бо ҳам бубинад. Аз ин лиҳоз, Иттиҳоди Аврупо дар Тоҷикистон аз соли 1992 инҷониб фаъолият бурда, ҳамасола барои руштии мамлакат тақрибан 35 млн. евро фароҳам менамояд.

With funding from

Лоиҳа ҳамчунин аз ҷониби Агентии ҳамкорӣ бо мақсади рушди Австрия маблағгузорӣ мешавад. **Агентии ҳамкорӣ бо мақсади рушди Австрия** кишварҳои Африқо, Осиё ва Аврупои Ҷануби Шарқӣ ва Шарқиро дар рушди устувори онҳо дастгирӣ менамояд. Стратегияҳо аз ҷониби Вазорати федералии қорҳои Аврупоӣ ва байналмилалӣ таҳия карда мешаванд. Агентии рушди Австрия (ADA), баҳши амалиёти Агентии ҳамкории Австрия бо мақсади рушду инкишоф барномаҳо ва лоиҳаҳо хамроҳ бо муассисаҳои давлатӣ, созмонҳои ҷомеаи шаҳравандӣ ва инчунин қорхонаҳо амалӣ месозад.

Созмони байналмилалӣ гайриҳукумати **Hilfswerk International-и Австрия** зимни шарикӣ баробарҳуқуқ бо ташкилотҳои байналмилалӣ ва минтақавӣ лоиҳаи наватии панҷумро дар доираи барномаи ИА «Осиёи Марказӣ-Инвест» иҷро мекунад. Тамоми ташаббуси лоиҳаҳо, ки дар давоми ёздаҳ соли пай дар пай дар тими ягона аз 9 созмони минтақавӣ ва байналмилалӣ иҷро мешаванд, барои рушди баҳши қорқарди маҳсулоти меваю сабзавот, афзоиши рақобатпазирӣ ва тавоноии ниҳонии қорхонаҳои хурду миёна ва инчунин ҳамгирони Осиёи Марказӣ бо иқтисодиёти ҷаҳонӣ равона гардидааст.

Ulkoministeriö
Utrikesministeriet
Ministry for Foreign
Affairs of Finland

Empowered lives.
Resilient nations.

Лоиҳаи Барномаи рушди СММ «Мусоидат ба савдо дар Осиёи Марказӣ»

Лоиҳа барои дастгирии кишварҳои Осиёи Марказӣ дар пешбурди моделҳои дарбаргиранда ва устувори рушд дар ноҳияҳои деҳот ва бахшҳои сабзи истеҳсолӣ равона шудааст. Лоиҳа дар сатҳҳои **макро (сиёсат), мезо (ниҳодҳо)** ва **микро (КХМ ва истеҳсолкунандагон)** қор карда, дастгирии мутақобилаи даҳлатҳоро дар се сатҳ барои таъмини таъсири нуфузи ҳадафманд таъмин менамояд. Сатҳҳои хурӯҷ ба ҳадафҳои зерин равона карда шудаанд:

- Дастирии фазои мусоидат барои рушди устувор бо миқдори зиёди қойҳои қорӣ.
- Дастирии имконоти бозорӣ барои ҳама аз ҳисоби истеҳсолкунандагон ва қорқардкунандагони самарабахштар ва рақобатпазиртар.

Ҳадафи асосии лоиҳа мусоидат намудан ба рушди тавоноии ниҳонии инсонӣ тариқи пешбурди савдо бо ҷалби тавачҷуҳи дақиқ ба масъалаҳои маҷмуавии баробарии гендерӣ, таъмини ҳуқуқҳои гурӯҳҳои беш аз ҳама осебпазирӣ ҷомеа ва устувори экологӣ мебошад (лоиҳа дар Тоҷикистон, Қирғизистон ва Ёзбекистон амалӣ мегардад). Барномаи рушди СММ бо намоёндагони ҳамаи табақаҳои ҷомеа ҳамқорӣ намуда, дар сохтмони давлатии кишварҳо қумак мерасонад, то ки онҳо битавонанд бо бухрон муқовимат намоёнд, рушду инкишофро, ки ба беҳбуди сифати ҳаёти ҳар як инсон меоварад, ташвиқу ҳавасманд менамояд. Бо анҷом додани қор дар маҳалҳо дар 177 кишвар ва ҳудудҳо, мо дидаҳои ҷаҳонӣ ва қорқорҳои маҳаллиро, ки ба ҳаёти қорқорҳои одамон мусоидат намуда, устуворию пойдоори ҳаётии давлатҳоро меафзояд, пешниҳод мекунем. www.undp.org

СОЗМОНҲОИ ШАРИКӢ ДАР ОСИЁИ МАРКАЗӢ:

АССОТСИАТСИЯИ ҚОРҚОНАҲОИ МЕВАЮ САБЗАВОТИ ҚИРҒИЗИСТОН (АҚМСҚ) дар моҳи июни соли 2003 таъсис дода шуда, дар ҳоли ҳозир аксарияти қорқорҳои меваю сабзавоти Қирғизистонро муттаҳид менамояд, соҳаи қорқарди меваю сабзавоти қорқорҳои аз роҳи фароҳам овардани бизнес-фазои мусоид ва рушди бозори маҳсулоти қорқардшуда инкишоф медиҳад. Иттиҳодияи шахсони ҳуқуқии “Ассотсиатсияи қорқорҳои меваю сабзавот” созмони гайридавлатӣ ва гайритиҷоратӣ буда, ба тариқи ихтиёрӣ ва дар асоси умумияти манфиатҳо шахсони ҳуқуқиро, ки истеҳсол ва қорқарди маҳсулоти кишоварзиро анҷом медиҳанд, муттаҳид месозад.

МАРКАЗИ ИДОРАКУНИИ СИФАТ (МИС) – созмони ҷамъиятии машваратӣ иттиҳодияи қасбии мутахассисон дар соҳаи татбиқи низомҳои пешрафтаи назорати сифат мебошад, ки фаъолияти он ба тақмил додани тарзу равишҳои идоракунӣ ва дар натиҷа сифати хизматрасониҳои аз ҷониби он пешниҳодшаванда равона гардидааст. Аз соли 2012 созмон ҷиҳати рушди устувори иқтисодиёти Тоҷикистон аз роҳи тақвият бахшидани тавоноии ниҳонии ташкилӣ ва ниҳодии истеҳсолкунандагони ватанӣ ба воситаи амалисозии барномаҳои омӯзишӣ ва хизматрасониҳои машваратӣ фаъолият менамояд.

ИТТИҲОДИ МУШОВИРОНИ ҚАСБИИ ТОҶИКИСТОН (ИМКТ) - созмони гайритиҷоратӣ, ки мушовирони қасбиро муттаҳид намуда, ҳадафи фаъолияти он афзоиши самарабахшӣ ва натиҷадихии хизматрасониҳои машваратӣ, боло бурдани сатҳи рушди қасбии мушовирон ва таъмини хизматрасониҳои хушсифат барои мақомоти давлатӣ, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, бизнес ва умуман ҷомеа мебошад. ИМКТ дар соли 2010 таъсис дода шуда буд. Дорон таҷрибаи қор дар масъалаҳои зерин мебошад: таҳияи ислоҳоти рушди иқтисодӣ бо истифода ва татбиқи беҳтарин амалияҳои байналмилалӣ; анҷом додани таҳлили ҳуқуқии ҳуҷҷатҳо, омодагии ҳуҷҷатҳои ҳуқуқӣ, таҳияи тавсияҳо ва қорқарди санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ дар соҳаҳои зиёди иқтисодиёт; мониторинги қонунгузорӣ ва пайгирии тағйирот дар маҳзани меъёрии Ҷумҳурии Тоҷикистон; фасилитатсияи фаъолияти гурӯҳҳои қорӣ оид ба тақмили қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи бизнес, фазои сармоягузорӣ ва рушди баҳши хусусӣ ва ҳамчунин соддагардонии расмиёти савдо ва лоббигарии манфиатҳои баҳши хусусӣ.

ИТТИҲОДИЯИ ШАХСОНИ ҲУҚУҚИИ «АССОТСИАТСИЯИ САНОАТИ ХҶОҚВОРӢ ВА ҚОРҚАРДИ ҚАНДИ ҚАЗОҚИСТОН» (АСХҚҚҚ) - созмони гайритиҷоратӣ, ки дар соли 2012 таъсис дода шуда, истеҳсолкунандагони асосии қанди сафед дар Қазоқистон ва ҳамчунин истеҳсолкунандагон ва қорқардкунандагони меваю сабзавотро муттаҳид мекунад. Ҳадафи Ассотсиатсияи дастгирӣ ва мусоидат намудан ба рушди қорқорҳои соҳаҳои хӯроқворӣ ва қорқарди Ҷумҳурии Қазоқистон, иштирок дар фаъолияти қонунгузорӣ, таҳким бахшидани робитаҳои қорӣ тиҷоратӣ бо шарикони қорӣ мебошад.